

הדגל השלישי

דה. אבן מאחורי המסך יצטברו המתחים, יתרחבו התהומות. ובתום המלחמה יהיה המצב מסוכן עוד יותר.

דרושים תיקונים פנימיים יסודיים ביותר, במהירות הרבה ביותר. וכך אנו מגיעים אל עניין הדיגלים.

כששמעתי את המשל על שני הדגלים, הביטחוני והסוציאלי, שאי אפשר להרימם בעת ובעונה אחת — נזכרתי בפסוק דומה, שנשמע לפני דוד. הפסוק המקורי היה: "ותחתים במקום המאה". אמר אותו (לא נעים להגיד): הרמן גרינג, האיש מס' 2 ברייך השלישי, מובן שהוא לא המציא את הרעיון, ר הוא גם לא היה האחראי שביטא אותו. הדברים הושמעו על ידי מנהיגים בכל המישטרים ובכל המדינות. שרצו בתקציבי ביטחון יותר גדול, ונתקלו בציבור הרב מבקש קצת רווחה. תחתים או המאה. דגל הכי טחון או דגל התיקון הסוציאלי. עימות הגיוני, לכאורה. אך עימות מזדכותי למעשה.

מישטר המרים רק את דגל הביטחון, המוכן לזנוח את הצרכים הסוציאליים של אזרחיו, (ולא במשך שתיים-שלוש שנות מלחמה, אלא לצמיחות) מוכרח להוביל לחורבן פנימי. זה הוכח מאות פעמים בהיסטוריה. רוב המישטרים הר מיליטריסטיים כרעו ונפלו בגלל סיבה זו, ולא מפני שהוכרעו בשדה הקרב. נכון גם ההיפך, והדבר חייב להיאמר. מישטר המרים רק את דגל התיקון הר סוציאלי, ואינו מקדיש את המשאבים הר דרושים להגנה עצמית יעילה, מוכרח לר פול בידי אויבים השוחרים לטרף. גם לכך יש דוגמאות לרוב בדברי ימי הר עמים.

המסקנה היא, איפוא, סבירה: דרוש איזון בין תחתים והמאה, ויש להרים את שני הדגלים. לשמור על רמה ביטחונית יעילה, להגדר למיליטריזם עקר ובזבונג. להבי טיח רמת-מחייה גאוה ועולה לאורחים אשר בשבילם קיימת המדינה וקיים הר ביטחון.

אפשר להרים שני דגלים, מפני שר יש שתי ידיים. אך מכיוון שאין יד שלישית, אי-אפי שר להרים דגל שלישי. פשוט אין מקום. מי שרוצה להרים את דגל הכי טחון והדגל הסוציאלי, אינו יכול לשאת גם בדגל השחיתות.

וזהו כל העניין. אפשר לכלכל בעת ובעונה אחת את צבא-ההגנה ואת הביטוח הלא-ר מי. אבל אי-אפשר להזין, באותה שעה, גם את נתיבי-הנפט-אוטוקארס-ורד-ועוד-ועוד-ועוד-ועוד-ועוד. יש גבול.

יתכן שיש מקום לביטחון ולשחיתות. אולי זה אופייני למישטר קולוניאלי, וגם למישטר של קולונילים. יתכן שאפשר לסבול מידה רבה של שחיתות, כשהיא מלווה ברווחה סר ציאלית כללית. כך זה היה, במשך זמן רב, בארצות-הברית. אבל גם וגם וגם — זה פשוט יותר מדי. צריכים לבחור. זאת זאת תפס, פתאום, הציבור. הוא מוכן להפריש את האמצעים הר דרושים לביטחון, בתנאי שיהיה בטוח שנעשה הכל כדי להשיג שלום. אמר צעים להגנה יעילה — כן. אמצעים ל החזקת שטחים קולוניאליים, שבהם זורר מים נתיבי הנפט והכסף לכיסי קולור גלים — לא. הוא רוצה להקדיש את עיקר האמץ צעים לקידום סוציאלי, לסתימת הפערים, להינוך, לרווחה, להעלאת רמת-המחייה. אבל אין הוא רוצה לבזבז את כל עדת הטיפולים והפרוטקציוני נרים, המטפסים עליו. וזה טוב. טוב מאוד.

רוג'ר העדיפויות? התשובה הפשטנית היא: הפי סקת-האיש. נעים הפחד מפני הר אויב החיצוני, נותר לאורחים פנאי להרהר בעניינים פנימיים. (ומכאן הפתרון הנ"ל: הבו לנו איזו מלחמה קטנה וחמודה, אבל מהר!) אלא שהדברים אינם פשוטים כל-כך. יתכן שהמלחמה מנעה התעמקות בבעיות הפנימיות — אבל לא הפסקת-האש הר לידה אותן.

מה שקרה, לדעתי, הוא זה: מספר-המלחמה הורם קצת. ואז נתגלה, מאחוריו, שנפערה בינתיים תהום בין ידידיה-טיפוחים של הר מישטר ובין כל שאר שוככות הציור. בור, האכזריים התחילו להתקומם, באזנות הרקעים הגיעו לסף המרי.

להדק את החגורה! איזו חגורה!?

דה, השכירים התקרבו לקצה גבול הסבלנות. כל ברדעת הבין שהמתחים הפנימיים מסכנים את עתיד המדינה, פשוטו כר משמעו.

האזרח הרגיל ראה בעייה גדולה זו בבבואה פרטית. השכר שהביא הביתה הצ' טמק והלך. הוא נוכח לדעת כי באמצעות תחבולות כלכליות בלתי-מונבות — עיסי קת החבילה, "פיתות", "אינפלציה" — נלקח ממנו פרי-עמלו. המחירים דהרו, שכרו נשאר קפוא.

והנה נסתבר לו כי זהו גורלו הפרטי — אך לא גורלם של אזרחים אחרים, בעלי קשרים בחוגי-השילטון. אלה תיו על חשי בון הציבור, קיבלו מתנות ביד נדיבה, התעשרו במהירות. חיו חיי מלכים. האזרח התהיל להרהר בתופעה זו, שהור דקרה לעיניו בכל עמוד של העיתון. ובהר רגה הבין, או הרגיש, כי קרה במדינה משוה החורג מן המימדים של "פרשה" או "שערורייה".

אפשר להוריד את המסך שוב, בעזרת אותה מלחמה קטנה וחמוד.

לא היה כדוגמתו בכל שנות קיום המדינה. אין זו דה-מוראליזציה, ולא לא-איכפתיות, ולא אדישות לסכנות. הציבור מודאג הפעם כאמת. הוא הבין שהפעם אינו עומד בפני פרשת-שחיתות סתמית, מרגיזה אך מיקרית. הוא הבין שהשחיתות מסכנת את עצם קיום החברה הר ישראלית.

והי תופעה חדשה. היא גורמת לשינוי מהותי בתגובות הקהל על הגילויים. לפני שלוש שנים, בדצמבר 1968, גר לה שבועון זה את כל פרשת מיסטר-העתיקות של משה דיין. הוא הקדיש לו אפילו שעה. אבל איש לא התרגש. עברו על כך בחיור, במשיכת-כתף. הר

אפשר להשתגע מן העם הזה. מה קרה לו? לגמרי יצא מן המסלול! מגישים לו את אימיה-המלחמה העסיי סיים ביותר של אנוואר אל-סאדאת. מתרגש? מתרגז? איפה! לא רוצה לשמוע על סאדאת. רוצה לשמוע על "אוטוקארס". מראים לו בטלוויזיה את התצלומים הנוראיים ביותר של הצבא המצרי הר מהולל, הזומם לכלותנו כלקגסי היטלה. נפחד? נבהל? זועק לאיש חזק שיציל אותנו? איפה!

יושב ומלחמה בקוצר-רוח לקטע הכא ב"מבט לחדשות", על ביקור ועדת-החקירה בשדה-הגניבות ביר אכירודם. משמיעים לו ברדיו את ההכרזות הר מלחמתיות האזהרות של משה דיין. חורף אלקטרוני! אביב אטומי! קייץ הידרוגני!

מתלהב? משתלהב? נסמ? איפה! רוצה לשמוע את שריהבי-טחון מדבר על עיסקיה-העתיקות שלו. מה להגיד? עם מטורף.

אולי לא כל-כך מטורף? אולי הר עם דווקא מבחין, באופן אינסטינקטי טיב, מה חשוב ומה לא? ברגע זה, כך אני מקווה, יושי בים להם לפחות חמישים איש, במקומות שונים בארץ, ומחברים תזכירים.

תזכיר על חברה פלונית. על מיפעל אלמוני. על רשות פלמונית. על המנכ"ל שלמוני. כל אחד דויד ניב. דון קישוטים בר ריבוע.

דון קישוט המקורי הסתער על טחנות הרוח, מפני שחשב בטעות, שהם ענקים מסוכנים. הדון קישוטים החדשים מס תערים על טחנות-רוח, שהן באמת עני קים זדוניים. זרועות-הברזל שלהן גורר פות את הכסף מקופת הציבור, ואבני הר ירחיים שלהן טוחנות את משלם-המיסים. גדוליה-המדינה משקשקים. אם זה כבר הגיע לשר א' ולסגן ב' — מי יודע לאן יגיעו הדברים? מה יהיה הסוף, אם לא תהיה, מהר-ימחר, איזו מלחמה קטנה חמודה?

אלא שהעם המטורף הזה לא רוצה מל-חמה. פוס. רוצה דווקא לעסוק בשחי תריות. בעסקים הפרטיים של שרים, וב מיליונים שנעלמו פה ושם בכיסיהם הנ קובים של אנ"ש מאנ"שים שונים.

א, העם הזה אינו משוגע. ואין הוא חי בגרעון של טיפשים. ואין הוא מבבל את העיקר עם הטפל. הוא פשוט תפס, באורח פלא, מהו העיקר: דמות חברתו. לפתע עלה על דעתו דבר שמעור דם לא חשב עליו קודם לכן: שאפי שר לנצח בכל המלחמות ולהוציא אזכומיניציחון נהדרים — וזאבד באותה שעה את המדינה.

נכון, המלחמה מיסחה את הדעת. היא מכסה פילוגים. היא מאחדת ומלכדת את העדר.

אך מה התועלת בכך, אם ביי נתיים נגוע העדר במהרה ממארת, והככשים גוספות?

אדם יכול לעמוד על נפשו בגבורה. גם כשהמאיים עליו חדל-אישים. אבל מה הטעם בגבורה זו, אם בינתיים פושט טיטן בגופו? וזהו גבורה מסוכנת ממש. אם בגללה אין הוא שם לב ליחיושי הקיבה הראשונים, ואינו חש לרופא. הר מסוגל עדיין לרפא אותו בשלב זה. נדמה לי שזהו ההסבר האמיתי למצב הרוח המוזר שירד על הציבור כולו, ושי

ה הביא את הציבור למחכה פניי מית זו, לשינוי סוליה-הערכים ודי